

88 ימחה מין די ביר
 אפען מון בעננים מן
 אאערוש

היינו, דעם 17טען פעברואר ווערען בראדער הערשע יאָהר אָפּן
עס הערשען פֿערדעקן יאָהרען ענגלאַנד און די פֿערמייניגטע שטאַטען.
פֿאַר הענדערע יאָהרן סכסר, ווענען דיעזע צוויי מלוכות פֿערבליבען
באַשכּוּט. ענדער, וועלכע הערשענען די מיט די שטאַטען אָפּן אַ לעבנ-
פֿאַר מויענדער מיליטען, איז די נאנצע צייט נישט געווען פֿעסטיגשאַפֿט און פֿאַר-
געהט פֿאַר פֿאַלשאַפֿטע און פֿאַר שטעלענענע האַפֿען די שטאַטען יאָהר פֿאַר
בירט צו איינפֿירונג און אַרומהאַנדל וואָס פֿאַר אַרבעט וועלכער רע-
גירונג, געווען אַ מויערער, פֿעסען אַס וועלכע פֿאַר אַרבעט פֿאַר אַס
מיד קענען זיך גאָר נישט פֿאַרשטעלען, אַז אַן אייראָפּעאישע מאַכט
זאָל האָבען געבן און אַרומטן פֿעסען מדינה, און אונזערע אָפּגעטען דערצו
זאָל וועגן אַלערליי מיטלען צו איינפֿירונג און אַס פֿאַר אַס.
אונזערע יאָהרען אָפּן נישט פֿערנעקען, אַז די פֿערנעקענע הענדערע יאָהר,
ווענען עווען יאָהרען פֿאַר רייז און בולע, יאָהרען פֿאַר לאַנד פֿאַר אַפֿעניש
און פֿעלכער יאָהרען געבנען; דעם ווענען געווען יאָהרען און פֿעלכער יאָהרען
דאָרפֿען אַז בלויענע מלחמות, און אַס פֿערנעקענע יאָהרען געבנען
האַפֿען די אייראָפּעאישע מעכטע אונזערע אַלע קלאַסען; רויט
לאַנד האָט זיך איינגעפֿירט פֿאַר שטורעמאָס בלויז מאַנדזשוריע, פֿילען איז
אָרומטן געווען אַס דריי שטערק; פֿילנאָד און פֿערנעקענע געוואָר
רען; און פֿעלכער האָט זיך באַקערטענע גאנצע לענדער; דעם פֿעלכער
געבנען יאָהרען הענדערע ווענען איינע אייראָפּעאישע מעכטע איינגעפֿירט
און גרויסע מעכטע און פֿעלכער נאציאָנען ווענען אַז נאנצען געבליבען און מאַכט
זאָל זיך ווענען איינגעפֿירט ווענען פֿאַר אונזערע נעכטע לענדער.

מיס וואס קען זיך דווער דויערנדיג שלום ערלויבן?
 עס איז נאכן איינפערשטאנעם אז איינסגעניגן די ארואכטן פון דער
 לאנג-ארטנדיגער שלום-פאליטיק ווישנען דווער צוויי לענדער, און מיר
 גלייבן, אז מ'זאל דער לויטע און גענען און ערקלערנדיג אויף דעם
 די אמת'ע פרייהייט פון די מאטאמן און די פרייהייט וואס ענגלנד
 האט געגעבן צו קענעדיג. ווינען די איינציג ארואכטן ווארעם קענעדיג
 איז פערזליכט און ענגלישע קאלאניע ביז היינטיגען טאג.
 פון דער זייט פון די אמעריקאנער איז עס געווען אונגעניגליך זיי
 זאלען זיי זאגען און פערזאכען, לאדן, זיי האבען זיך געפרעמט מיט
 ווער איינעמער פרייהייט, זיי האבען זיך געצויגען אייף דעם אמת'ע גייסט
 פון אמעריקאנערס און זיי האבען אלעם נישט געקענט דענקען ווינען פער-
 זאכטאנע אנדערע לענדער.

דאס איז אבער פערמיטעדן געווארען דורכדעם, וואס ענגלאנד
האט איהר קאלאניען נישט איבערגעדייט אין די האנט איהר געגעבען פאר
שטענדיקע פרייהייט. כמעט די זעלבע פרייהייט ווי אין די שטאטען. אזוי
אז פאר קענעדע איז עס געווארען אבסאלוט איבערגע צו קמאד ווין איהר
דעפולקאציאנער שכנה אין די האנט קיינמאל נישט געטרומט וועגען ארונד
געווארענען פון דעם ענגלישען פראטעקציאניזם, ווייל ווי האט דערפון
געהאט מעהר נוצען ווי שאדען.

די הוינע קאנסטיטוציע איז פונקט אזוי נישט ווי די אמעריקאנישע,
און נאראטורליך די קענעדער ברעגעל איז פרייהייטליך וואס זיי קענען נישט
פערלאנגען, זיי וועלכע פרעסעפרייהייט, "דעמע" פרייהייט און אזוי
אנדערע פרייהייטען.

די באב - לאב - פאליטיק איז דער דירעקטער הענטלעך פון דעם לעבנס-
הענטלעך פון מאנארכי; עס איז דער הענטלעך פון אונז צושטאנד וואס
אויסגעבט דער הענטלעך וועגן אונזער מערסט קליינעס, וואס הערשער לעבן אין
דעם נאך דין צוואה, אז ווערע נאכפאלגער זעלען וועגן אונזער פערשקאפן
געווען שטענדיג, צו בעפאלען געוויסע לענדער אין צו בעהערשען געוויסע
פראווינצען.

פרייהייט צו לעבען, צו זיך אליין און צו די ארומיגע שטענדיג, איז
דער פונדאמענט פון שלום אויך דער וועלט. דאס איז געווען די פאליטי פון
די שטאמען בעפאלען קעניגע און דאס איז געווען די פאליטי פון קעניגלעך
און דערנאך איז א האנדערט יארהערער שלום געווען בעפאלען צווישן

[illegible]

ער האטענעקאריס, און מען קען זיי אויס-
רעכענען.
זע ערשטע איד "די קאמשיקע אידן די
הויז". דער העמיץ פון זענענער אפגע-
אן און הונגער איבער אפאדאליע לעגענע
ווי קאמשיקע איידע, זיינען נאנטבארע ווי
זע לעצטע צווייגע דער וואס די פראדן
צוירבעט, די הויזן און א גרעסערע איד
אין הלכות אדווערטיווען ווי א קאמשי-
קע.
דער מנהג פון אדווערטיווען און

[illegible]

[illegible]

מער וויט אטלאנטיק.
ט נאך ניט געקענט מוחל
יובה פון די שטאמען, דאס
זיך פון איהר אָגעריסען
זיך אלס זעלבסטשטענדיגע

[illegible]

מערבן צו פארשטעלן קענטער פון געפירט
יגענע דריי ווייטע, און עס איז ווי געלט
ען אורזינדענע, און וויס ווי דאס
פארשטייט אראפ און לעבליכע אומקומענע
וואו זיי האבען געלארענט פארלאזטע,
געגאנגע וועלכע איז געווען פערטונע
סאך דער איינפאכטיגער מלחמה, פאר
וועגט יאן געלעבט האבן פון געשיצע
יאהר קאלאניע אבער ווען זי איז דארטע
געוועזען אסיריע, האט זי געשטען מען
פארלאזט און געלעבט געווען די פאסטענע
די קעסטע צוויי יאהר האבען גענוג
פארלאזט אונזערע, וואו זי איז געווען 24
טען דעצעמבער 1914 און געדייט געשטאנען
עס געווארען דער שלום, קעגנאט אלס
ער "פירערטע אבמאכן פון געזעס" וועלכע
וועלכע זי געבענען צווישן: צווישן לע
ער ווען געבליבן זיי פאר דער מלחמה
טען 17טען קעמער איז דאס 1815 יאהר
טויט און פארטאן און אטערקאר
הערשט יאהר זיינען שוין אריבער
פון גענע צייט.
דער פאפערענער פירערטע אבמאכן
צווישן דעם ביידע לענדער קענטער איז

ב"י אלע פרימיטיווע פלעקער, זאגט און
אין מיטעלאטערע און מינועטע גענווען
פארטעקענט פון אלס אן אראבישע
האנדלסמאן, א קאמפאניסט, וואס פארטרייבט
אם מייסטען די דעליקאטע גענווען פריס-
עס אין מינעס, אנדערען אלס א ציר-
סמאנד און וועלכען א דרוק, דאסמאל געבן
אדער סתם א ביזנעס גייטס האט זיך גע-
וועט אין אינעם צווייטן פארטעקלירן געבן
שוועקעס און אונטערזוכונגען אונטער-
און אונטערזוכונגען מיטשט אן אינעם
דען האבען זיי איר א דראקטען מינעס
אויסגעווענט אבער אלע פארשטען מינועט
און סתם זיי האבען זיך געשטעלט מיט
וויאזוי געוויינט האנדלסמאן האבען זיי
אין מיטעלאטערע און מינועטע גענווען

זייט דאן האבען מ'זעלענערע
אין דעווען פאר בערוויסונגען און
ע' ליסטען פאר בערוויסונגען און
נאך מיטלען, און אנדערע עקלערע.
דידעוויסע און פראנצויזישע פס'
ביאטען זאמען אויפערע וועלט
דעם איינציגן, און דעם דער איז
סגול צו מ'שעט און ארום פארנאציע
און אויפגען אלע ווערטער פארנאציע
ווארענאציע און פראנצויזישע.
די זעלבע בערוויסונגען האבען
עמאכט בערוויסונגען, און אויך

[illegible]

1915, 17-טער פעברואר, 1915

די אמעריקאנישע קולטור, אויב עס א
גאר דא אעלעכע איז אויף די קולטור פון
דענערע. די פרעסע, דאס טעאטער, די
כוחות און ליטעראטור, ווי אויף דער הא
דעל פערבינדען דיעזע ביידע מלוכות
אויב ניט אין איין שטאט איז עס כאט

ידע, חונדערט יערהרער פויערעכט
לייזט אויס זיינע בריוו. לערנער
ווערעם און שטענען אויפן בערג
און קאפ ביז דא מיט דעם זיכער
דיין פונעם בוס און קאנאן ווערט דיעזען
רייטען צווישן היינטיגן.
דא לאנגע הערענען צווישן דא שטאט
דאן גענערע זיינען בעסע אלע אומבע
געמיטט און אן ארמי וועלע ליגט
עס א פילע מיטעל פערזענע און
געשטאלטע פערשטיינענע שטערנער
סא פרייערע צווישן דיעזע בריוו לער
ער — דא פריינדיכע בעציהונג צווישען
אלע און פאלע.
א ריינזיין.

[illegible]

שטארטשען מעשה, וינען מ'על פער
טווארטלעך פאר א גרויסע פראגעס
וויכטיגע מעמעס.
די רוחניע בעשעלעט דארפלייט
די יוער אלעאפעסען לעבן שטעלען
א פיעל קלענערע פראגעס וואסווייניג
ל'ס די שטארטשע איוואונדער, און
לעבן נור פארלען זיי די דערפעד, און
זענען זיך פאר א גרויסע שטארק, אז
ל'ס מ'על פאר זיי אלע קעכטע אויף
ל'ס נא. שמועסע. דע ווילדער טעם
דע גרויסער שטארט ווירקט טעם

[illegible]

1976

מיליען
קראנקו
טרייבע
די איד
במעט

מ'ען גע
טער אָב
גרויסע
דעקאַל
וואָס די
איז דער
אינטער
ארבייט
אזוי ווי
אויף דע
פיהרט
געפאנגע
אייגענט
ער האָט
ווע
גרויסע

יעריש צור
 יען איצ
 דיינגען
 און
 ו פערב
 יער נייע
 זלחמות.
 זייל ג
 ריהעריג
 ארישען
 יטער די
 ריפציע,
 ונגעהער
 יגער מ
 ערטעט

דער
נקט איז
זון געפא
זון גענומ
נא'ם ל
גלייך אה
קטער א
זעענדי
זעוויס
זון פיהר

פ

אירגע
ארדער
ווייל
ED
6

